

Posudek vedoucího diplomové práce

Autor, název, místo, rok, rozsah práce, vedoucí práce:

ROPEK, Adam: *Místa paměti druhé světové války v bývalém politickém okrese Český Brod*. Praha, 2024, 405 stran včetně příloh, vedoucí práce doc. PhDr. Petr Koura, Ph.D.

Hodnotící kritéria

	splňuje	splňuje z větší části	splňuje z menší části	nesplňuje
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.	X			
Metody využití autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.	X			
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu .	X			
Struktura práce je vyvážená a logická.	X			
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu .	X			
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb .	X			
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie .	X			
Autor správně cituje .	X			
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).	X			
Autor pravidelně konzultoval s vedoucím práce	X			

Celkové hodnocení (slovně)

Adam Ropek si za cíl své diplomové práce zvolil zmapování míst paměti, která souvisí s obdobím druhé světové války, a to na území bývalého politického okresu Český Brod. Tento cíl se mu podařilo takřka beze zbytku naplnit. Výsledkem je obsáhlá práce, která dokumentuje celkem 141 pomníků, památníků či pamětních desek, které se vztahují k období nacistické okupace ve vymezeném prostoru. Autor vytvořil nejen popis a historii těchto míst paměti, ale též je fotograficky zdokumentoval.

Na práci oceňuji v první řadě její komplexnost – autor se pokusil podchytit všechna místa paměti v daném regionu a zdá se, že v tomto ohledu nebylo možné vykonat více. Autor bádá celkem v deseti veřejných archivech, využíval však i archivy soukromé. Při popisu jednotlivých míst paměti zvolil autor geografickou perspektivu, a to podle abecedního pořadí názvů jednotlivých míst, tedy metodu, kterou bych nazval „padevětovskou“. Samotný text je tak výkladově popisný a stručný, nicméně i za několika řádky slovníkového textu se v řadě případů skrývá mnohahodinové bádání po osudech nejen jednotlivých památníků, ale i osob na nich uvedených. Autor se nicméně nespokojuje s pouhým popisem dnešního stavu míst paměti, ale pokouší se zjistit i jejich původní podobu a popsat změny, kterými tato místa prošla. Výsledkem jsou poměrně zajímavá zjištění ohledně vzpomínkové kultury, jako například příběh pomníku Rudé armády v Českém Brodu v podobě sovětského protiletectvého kanónu, který byl ovšem v srpnu 1968 poničen a posléze nahrazen palnou zbraní zkombinovanou z prvků sovětské a německé vojenské techniky. Za velice zajímavý považuji také příběh pomníku ve Ždánicích, který měl původně připomínat předsedu agrární strany Antonína Švehlu a po druhé světové válce byl přetvořen v pomník uctívající oběti druhé světové války v tomto regionu.

Za pozornost též stojí obrazová příloha, která zaujímá téměř dvě stě stran práce. Autor se nespokojil jen s dnešním stavem zkoumaných míst paměti, ale do práce též zařadil jejich historické snímky a v neposlední řadě také fotografie některých osobností, kterým jsou památníky věnovány. Obrazová příloha tak představuje nedílnou součást práce a doufám, že při publikování budou fotografie přičleněny k textu.

Práce je psána poměrně čtivým jazykem, pravopisné chyby a překlepy se vyskytují v malé míře, která nepřekračuje úroveň běžnou v diplomových pracích obhajovaných na naší katedře. I když má práce nadstandardní rozsah, domnívám se, že autor mohl se získanými poznatky dále pracovat a pokusit se je syntetizovat, například do kapitol o estetice pomníků (pietní symbolika typická pro poválečné období versus monumentalismus spojený s obdobím komunistického režimu), o upravování pomníků a jejich odstraňování, o přístupu k židovským obětem či o rituálech, které instalaci pomníků provázely. Je například poměrně ironické, že pomník Rudé armády v Třebestovicích, který byl odhalen za přítomnosti řady hostů včetně osobností jako byla Gusta Fučíková nebo Marie Majerová, byl v roce 2003 odstraněn. Samostatné zpracování by si též zasloužila problematika pomníků rudoarmějců – dle autorova zjištění žádný z nich nepadl na území okresu Český Brod v přímém boji s německou armádou, přitom pomníků věnovaných Rudé armádě zde byly postaveny desítky. Doporučoval bych tedy práci v tomto ohledu ještě doplnit a poté ji předložit jako práci rigorózní. Taktéž bych chtěl práci navrhnout na cenu Agon.

Diplomovou práci Bc. Adama Ropka zcela doporučuji k obhajobě a doufám, že bude publikována. Představuje totiž dle mého názoru významný příspěvek nejen k dějinám protinacistického odboje, ale též k dějinám vzpomínkové kultury, a to nejen v českobrodském regionu.

V Praze, 26. srpna 2024

Doc. PhDr. Petr Koura, Ph.D.